

Cabaran Industri Pelancongan Serta Impak Terhadap Faktor Ekonomi Di Sekitar Kuah

Challenges Of Tourism Industry And Impact On Economic Factors Around Kuah

Nur Halimatul Yasmin Yaacop
¹Rosniza Aznie Che Rose

Program Geografi
Pusat Kajian Pembangunan, Sosial dan Persekitaran
Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan
Universiti Kebangsaan Malaysia

Correspondence: ¹aznie@ukm.edu.my

ABSTRAK

Kajian ini membincangkan cabaran dan kesan dihadapi oleh penduduk yang terlibat dengan sektor ekonomi apabila Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dilaksanakan ketika situasi penyebaran wabak penyakit pandemik Covid-19. Kawasan kajian yang diberi tumpuan ialah di Kuah, Langkawi. Isu ini sering dikaitkan dengan penduduk tempatan yang mana ianya dikatakan telah menjejaskan sektor utama pekerjaan mereka. Oleh itu, dengan kajian yang dijalankan ini pengkaji dapat mengetahui impak sebenar yang dihadapi oleh penduduk tempatan ketika Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan dari segi pekerjaan, pendapatan, kuasa beli, simpanan dan perbelanjaan bulanan. Metodologi kajian yang digunakan dalam kajian ialah melalui pembacaan ilmiah untuk mengukuhkan lagi data primer yang diperolehi. Manakala dari segi pengumpulan data primer melibatkan pemerhatian, kajian soal selidik dan menemubual pihak berkepentingan. Sampel kajian terdiri daripada 51 orang responden di pilih secara rawak dalam kalangan penduduk tempatan yang terlibat dengan sektor ekonomi di Kuah. Hasil kajian menunjukkan penurunan jumlah pelancong yang datang ke Langkawi menyebabkan sektor ekonomi yang diceburi telah terjejas selepas pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan. Waktu bekerja, kuasa beli dan perbelanjaan mereka turut menjadi lebih terhad dari sebelumnya. Pihak berkepentingan telah melaksanakan beberapa usaha untuk membantu penduduk tempatan yang terjejas ketika pandemik Covid-19. Usaha ini akan meringankan beban yang ditanggung oleh penduduk tempatan.

Kata kunci: *cabaran industri pelancongan, Perintah Kawalan Pergerakan (PKP), pandemik Covid-19, sektor ekonomi, usaha pihak berkepentingan*

ABSTRACT

This study discusses the challenges and impacts faced by the population involved with the economic sector when the Malaysian Movement Control Order (PKP) was implemented during the Covid-19 pandemic disease outbreak situation. The focus area of the study is in Kuah, Langkawi. This issue is often associated with locals who are said to influence key sectors of their employment. Thus, with this study, the researchers were able to find out the real impact faced by the population when the Movement Control Order was implemented in terms of income, purchasing power, savings and monthly expenditure. The research methodology used in this study is through scientific readings to further strengthen the primary data obtained. While in terms of primary data collection involves observation, questionnaire study and stakeholder interviews. The study sample consisted of 51 respondents among the locals involved in the economic sector in Kuah and were randomly selected. The results of the study showed that the decrease in the number of tourists who came to Langkawi caused the economic sector to be affected after the implementation of the Movement Control Order.

Their working hours, purchasing power and spending have also become more limited than ever before. Stakeholders have implemented several efforts to help local people affected during the Covid-19 pandemic. This effort will alleviate the burden borne by the local population.

Keywords: *tourism industry challenges, Movement Control Order (PKP), Covid-19 pandemic, economic sector, stakeholder efforts*

1. Pengenalan

Langkawi merupakan salah sebuah pulau yang terletak dalam negeri Kedah dan merupakan antara pulau yang dilihat berpotensi sebagai pusat pelancongan terkemuka di dunia. Perkembangan Industri Pelancongan di Langkawi bukanlah sesuatu yang baru malah telah bermula sejak era tahun 1990 hingga 2001 dan sehingga kini secara umumnya. Ini dapat dilihat melalui sejumlah 90 laporan aktiviti rekreasi dan peranginan di zon pinggir pantai dan sebanyak 33% dengan projek aktiviti rekreasi dan peranginan di Pulau Langkawi telah mendapat kelulusan untuk Penilaian Impak Alam Sekitar (EIA) (Jamaluddin 2009).

Destinasi pelancongan berskala kecil pada awalnya telah dibangunkan dahulu di zon pinggir pantai dan kini sektor ini dilihat semakin maju dan rancak saban tahun dengan kehadiran pelancong yang semakin meningkat setiap tahun. Kerancangan aktiviti pelancongan di Pulau Langkawi telah membawa kepada penaiktarafan Langkawi sebagai pusat bandaraya pelancongan yang telah dirasmikan oleh KDYMM Sultan Kedah, Tuanku Abdul Halim Mu'adzam Shah Ibnu Alhamarhum Sultan Badlishah pada tahun 2001 (Majlis Perbandaran Langkawi Bandaraya Pelancongan 2016).

Menurut Mustakim (2018), Langkawi menerima 3.6 juta pelancong dan menjangkakan jumlah tersebut akan meningkat kepada empat juta pada tahun ini. Kehadiran pelancong dilihat telah banyak menyumbang kepada taraf ekonomi penduduk Langkawi yang kebanyakannya menjalankan aktiviti perniagaan, perhotelan, kereta sewa dan aktiviti air seperti *Island Hopping*. Namun, akhir-akhir ini termasuk pelancong ke Pulau Langkawi dilihat semakin merosot atas beberapa faktor sekaligus memberi impak yang amat mendalam terhadap beberapa sektor pelancongan yang dilihat sebagai nadi penyumbang kepada peningkatan taraf ekonomi penduduk Langkawi turut terjejas.

Penularan pandemik Covid-19 yang melanda pada penghujung tahun 2019 sehingga kini dilihat memberi kesan terhadap industri pelancongan bukan sahaja di Pulau Langkawi malah semua negara turut terkesan serta memberi impak yang mendalam terutama melibatkan jumlah kemasukkan pelancong asing mahupun dalam negara. Keadaan ini dilihat juga telah memberi kesan terhadap jumlah pendapatan yang dijangka berkurangan hampir 40% akibat penularan koronavirus atau Covid-19 (Latifah 2020). Pelbagai pendekatan telah diambil oleh pihak kerajaan mahupun pihak swasta terutama dalam mengawal penularan ini dari terus berlaku.

Sekatan demi sekatan telah dilakukan bagi mengekang penularan wabak ini dengan penutupan sempadan negara turut dilaksanakan bukan sahaja negara kita malah negara luar turut terlibat dan ia secara tidak langsung telah memberi kesan kepada aktiviti pelancongan dalam Malaysia. Pulau Langkawi juga tidak terkecuali turut terkesan apabila berlaku keadaan ini dengan mencatatkan jumlah kedatangan pelancong setiap tahun sebelum Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dilaksanakan seramai 4.23 juta orang (Mohammad Nor 2020).

Menurut Berita Harian (2020), syarikat penerbangan paling teruk terjejas sejak wabak Covid-19 bermula dengan kebanyakan penerbangan dihentikan, kumpulan hotel, pengendali pelayaran dan pengendali pelancongan juga turut terkesan. Antara salah satu sebab penurunan jumlah pelancong ini adalah disebabkan oleh pembatalan penerbangan terus

dari China ke Pulau Langkawi. Operasi feri ke Langkawi dari jeti Kuala Kedah dan Kuala Perlis juga dilihat turut terkesan dengan jumlah operasi feri yang dihadkan buat sementara waktu PKP sekaligus menghalang pelancong domestik dari bergerak masuk ke pulau ini. Jadual perjalanan perkhidmatan feri ke Langkawi telah dihadkan kepada dua perjalanan sahaja dari 10 perjalanan pada asalnya selepas akur arahan kerajaan yang menguatkuasakan PKP bagi mengekang penularan coronavirus (Wan Mohd Noor Hafiz 2020).

Umumnya, kajian dilaksanakan bertujuan untuk melihat cabaran dalam industri pelancongan semasa pandemik serta impaknya terhadap ekonomi penduduk di sekitar kawasan Kuah melalui beberapa objektif diketengahkan seperti mengenalpasti cabaran utama sektor ekonomi penduduk tempatan di kawasan Kuah, menganalisis kesan yang dihadapi sektor ekonomi di Kuah ketika situasi pandemik Covid-19 dan menilai sejauhmanakah usaha yang dilakukan oleh pihak berkepentingan dalam menangani sektor ekonomi penduduk tempatan ketika Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan.

2. Tinjauan Literatur

2.1 Sektor pelancongan meningkatkan ekonomi negara

Pelancongan merupakan fenomena dunia yang dikaitkan dengan corak kehidupan manusia. Pelancongan atau pelancong terbahagi kepada dua jenis iaitu pertama pelancong antarabangsa dan kedua ialah pelancong tempatan. Sektor pelancongan merupakan satu sektor yang paling berdaya maju menjadi sumber utama pendapatan asing dan penyumbang kepada pembangunan ekonomi yang mampan bagi sesebuah negara (UNWTO 2017).

Negara Malaysia pada tahun 2020 telah mensasarkan untuk menerima 36 juta ketibaan pelancong sekaligus. Tujuannya adalah untuk menghasilkan pendapatan sebanyak RM168 bilion berasaskan pelancongan. Industri ini telah menjadi sebagai satu industri yang dapat menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi dan sosial negara. Kerajaan Malaysia telah memberikan pelbagai kemudahan kepada operator pelancongan untuk membangunkan pelbagai produk dan perkhidmatan menarik bagi menjayakan industri pelancongan di Malaysia (Lina Munirah 2018).

Terdapat pembahagian pengkelasan jenis pelawat iaitu pelancong yang digelar sebagai pelawat sementara iaitu tinggal sekurang-kurangnya 24 jam di sebuah destinasi. Kajian yang dilakukan oleh Mark Camilleri (2017) turut menekankan bahawa pelancongan didefinisikan sebagai kegiatan tertentu yang dipilih oleh pilihan dan dilakukan di persekitaran rumah. Pelancong akan dikelaskan sebagai sementara sekiranya mereka melakukan perjalanan untuk rekreasi, kesihatan, sukan, percutian, belajar atau keagamaan yang mana kunjungan mereka ini dikategorikan sebagai riadah. Hal ini kerana mereka tinggal di destinasi kurang dari 24 jam.

Manakala menurut *Australian Government* (2003) menyatakan bahawa pelancongan didefinisikan sebagai aktiviti orang yang pergi ke sesuatu kawasan dan tinggal di tempat-tempat di luar persekitaran biasa mereka selama tidak lebih dari satu tahun berturut-turut untuk bersantai, perniagaan dan tujuan lain yang tidak berkaitan dengan pelaksanaan aktiviti yang dibayar dari tempat yang dikunjungi.

2.2 Wabak pandemik Covid-19 menjejaskan ekonomi negara

Penularan wabak pandemik dalam tempoh yang lama akan melumpuhkan industri pelancongan dunia. Penutupan operasi sektor pelancongan dan perhotelan menyebabkan pihak syarikat menanggung kerugian yang besar sehingga terdapat di antara mereka yang jatuh muflis. Bukktinya, Amerika Syarikat yang kehilangan pekerja di dalam industri

pelancongan menyebabkan kerugian sebanyak USD 8 juta terpaksa mengurangkan perbelanjaan di dalam sektor pelancongan. Di Brazil, sebanyak 80 peratus sektor perhotelan terpaksa ditutup kerana ketiadaan pelancong sebanyak 50 peratus pada tahun 2020 (Shohimi 2020).

Kajian yang ditulis oleh Nimesh Ulak (2020) menerangkan tentang kesan awal penyakit koronavirus (COVID19) di dalam industri pelancongan Nepal. Kesan limpahan dari pandemik dilihat memberi kesan kepada hampir semua sektor di seluruh dunia. Wabak pandemik dikatakan telah mempengaruhi sektor pelancongan antarabangsa, sektor kesihatan, ekonomi antarabangsa, politik global, kelestarian dan sebagainya. Penyakit Covid-19 telah mempengaruhi pergerakan pelancong pada masa lalu menyebabkan aktiviti pelancongan tidak lagi menjadi perhatian utama golongan yang suka melancong kerana ketakutan dengan wabak yang berlaku ini. Perkara ini menyebabkan mereka tidak lagi mahu melancong dan hanya menetap di kawasan masing-masing sahaja.

Situasi pandemik Covid-19 juga dikatakan telah memberi kesan yang besar kepada industri pelancongan. Hal ini kerana ada sesetengah kawasan destinasi pelancongan telah mengambil langkah dengan mengadakan sekatan penjagaan kesihatan kecemasan pada pergerakan manusia di seluruh dunia. Kawasan pantai dan resort menjadi kosong kerana pergerakan dihentikan dan perjalanan di antara wilayah dikawal dengan ketat. Covid-19 tersebut telah menjadikan seluruh dunia menyekat pergerakan dan memberi kesan negatif terhadap manusia dan dunia ekonomi.

Kajian yang dijalankan oleh Anowar, Shafiqul Abud dan Wahidul (2020) berkaitan ruang lingkup pelancongan lestari pembangunan dalam masa terdekat dari akibat sosial, ekonomi dan persekitaran di situasi pandemik Covid-19. Sektor penerbangan merupakan sangat berpengaruh di seluruh dunia di situasi pandemik yang mana penutupannya telah menyebabkan berlaku kerugian dalam industri penerbangan dan pelancongan di negara yang berkaitan.

3. Metodologi dan Kawasan Kajian

3.1 Tata cara pengumpulan data

Kajian ini telah menggunakan dua data iaitu data primer dan data sekunder. Data primer didapati dengan menggunakan borang soal selidik, temubual, kaedah foto dan pemerhatian di kawasan kajian. Manakala data sekunder pula diperolehi dengan merujuk buku ilmiah, artikel dan jurnal-jurnal yang berkaitan dengan perkara yang hendak dikaji.

Data primer berasal dari data sumber asli yang dikumpul bagi membolehkan persoalan dijawab. Pengkaji akan pergi ke lokasi kajian iaitu di kawasan Kuah untuk mendapatkan rekod data penduduk. Apabila data penduduk di sekitar Kuah diperolehi, maka pengkaji akan mengasingkan bilangan penduduk yang menjalani aktiviti sektor ekonomi pelancongan. Data penduduk yang menjalankan sektor ekonomi pelancongan akan diambil dan dikira dengan menggunakan formula tamane (1967) untuk mendapatkan bilangan responden yang perlu diberi borang soal selidik.

Kemudian apabila jumlah sebenar responden telah diperolehi, maka borang soal selidik akan diedarkan kepada penduduk yang terlibat dengan aktiviti di dalam sektor ekonomi pelancongan. Kaedah yang digunapakai oleh pengkaji ialah dengan menggunakan borang soal selidik, kaedah pemerhatian dan kaedah temubual pihak berkepentingan. Ketiga-tiga kaedah ini amat membantu dalam penulisan hasil kajian dengan bukti yang ada seperti foto dan borang soal selidik yang diisi.

Temubual juga dijalankan bersama beberapa orang pihak berkepentingan atau pemegang taaruf. Hal ini bertujuan membolehkan maklumat yang diperolehi lebih tepat dan jelas.

Melalui kaedah ini, pengkaji akan dapat mengetahui usaha-usaha yang dilakukan oleh pihak berkepentingan dalam membantu penduduk di Kuah yang terlibat di dalam sektor ekonomi pelancongan.

Kaedah pemerhatian di lapangan telah dilakukan sebelum, semasa dan selepas menjalankan kajian untuk memperolehi gambaran yang lebih jelas berkaitan kawasan kajian. Kaedah ini turut membantu dalam mengumpul maklumat. Pengkaji turut mengambil foto kawasan lapangan sebagai bukti sektor pelancongan yang tidak berfungsi ketika pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) semasa penyebaran wabak penyakit pandemik Covid-19 yang melanda.

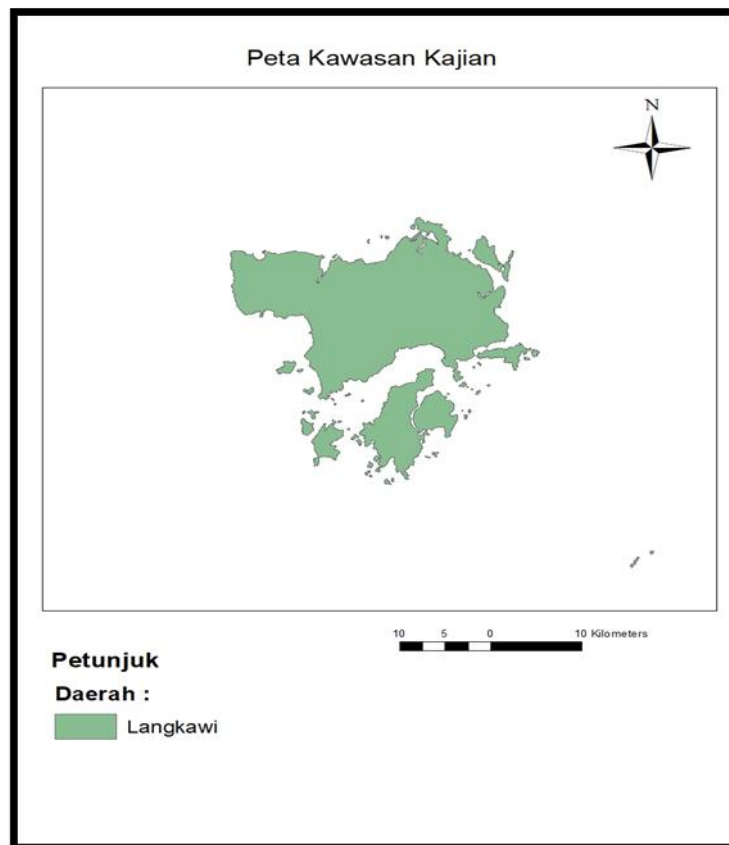
Kaedah kepustakaan merupakan rujukan dengan menggunakan bahan bacaan tambahan ketika membuat pembacaan di perpustakaan. Semasa menjalankan kajian, beberapa bahan rujukan digunakan untuk menambah lagi maklumat untuk menghasilkan kajian yang lengkap. Buku-buku rujukan seperti akhbar, jurnal, buku ilmiah dan sebagainya digunakan sebagai sokongan kepada penulisan. Manakala kaedah kajian atas talian turut digunakan untuk mencapai maklumat dengan lebih banyak. Antaranya ialah melayari laman web internet, akhbar online, jurnal online dan sebagainya. Maklumat ini amat berguna semasa penulisan dijalankan.

3.2 Analisis Data

Analisis data merupakan proses penelitian yang dilakukan setelah data diperolehi. Data akan dianalisis di dalam bentuk penilaian yang telah dikumpulkan daripada data yang diisi oleh responden. Analisis ini akan menggunakan perisian SPSS version 25 untuk mendapatkan hasil nilai daripada statistik deskriptif. Berdasarkan analisis ini, pengkaji akan mengeluarkan nilai peratusan, kekerapan, mean dan sisihan piawai ke dalam bentuk jadual.

3.3 Kawasan Kajian

Daerah Langkawi merupakan kawasan kajian yang hendak dikaji dan merupakan salah satu daerah Negeri Kedah Darul Aman (Lihat Rajah 1). Digelar sebgi pulau bebas cukai pada tahun 1987. Justeru, pulau yang kaya dengan keindahan semula jadi dan lagenda masa silam ini telah menampilkan diri sebagai salah satu daripada destinasi perlancongan yang terkemuka di dunia. Langkawi merupakan salah satu gugusan pulau yang terbesar di dunia. Keluasan daerah Langkawi dianggarkan sebanyak 47.48km². Kajian yang dijalan telah menumpukan kawasan Kuah.

RAJAH 1. Peta Daerah Langkawi

Sumber: *Geography Information System*

Bandar Kuah dahulunya merupakan pekan yang terbesar di Pulau Langkawi. Nama pekan ini diperolehi daripada peristiwa yang telah berlaku sejak ratusan tahun yang lalu. Ketika itu terdapat dua orang pahlawan di Langkawi yang bernama Mat Raya dan pahlawan Mat Cincang. Kedua-duanya mempunyai kekuatan yang sama hebat. Mereka turut mempunyai anak yang sudah besar yang mana anak Mat Cincang adalah perempuan manakala anak Mat Raya lelaki. Kedua-dua anak mereka telah jatuh cinta lalu mendapat restu perhubungan dari orang tua mereka.

Pada hari perkahwinan anak mereka, telah berlaku salah faham antara Mat Raya dan Mat Cincang. Masing-masing mengatakan bahawa dirinya lebih hebat. Berlakulah bergaduhan besar di antara keduanya kerana tidak dapat membendung perasaan masing-masing. Semasa berlawan, keduanya telah melanggar pinggan mangkuk dan belanga menyebabkan habis pecah bertaburan. Terdapat satu belanga yang telah terpelanting. Kuah gulai pula tumpah dan mengalir ke satu tempat lain. Oleh itu, kawasan itu digelar sebagai Pekan Kuah (Rai Illani 2019).

Kuah merupakan kawasan pekan terdahulu yang menjadi pintu masuk utama pulau Langkawi, Kedah. Kawasan Kuah merupakan kawasan utama pelancongan kerana ianya terletak di tengah-tengah bandar. Selain itu, Kuah merupakan kawasan yang dilengkapi dengan pelbagai kemudahan infrastruktur serta sektor ekonomi pelancongan. Tidak ketinggalan juga arca burung helang, Taman Lagenda, Taman CHOGM dan Masjid Al-Hana yang menjadi simbol Langkawi terletak di kawasan Kuah menjadi tempat yang wajib disinggahi oleh pelancong sekiranya datang ke pulau ini. *Jetty Point* Langkawi turut terletak di kawasan Kuah yang mana menjadi kemudahan utama pelancong yang datang ke Langkawi

dengan merentasi laut. Bandar Kuah mendapat namanya daripada peristiwa kuah gulai yang tertumpah melimpahi kawasan itu. Melalui temubual bersama pihak berkepentingan daripada pihak Lembaga Pembangunan Langkawi (LADA) mengatakan bahawa daerah ini mempunyai penduduk seramai 110 ribu pada tahun 2021. Lokasi Kuah berkoordinat 6.32°N 99.85°E.

4. Dapatan dan Perbincangan

Penyelidikan ini dilakukan untuk merungkai keadaan sebenar sosioekonomi penduduk berdasarkan pemantauan dan pengkajian yang dilakukan oleh pengkaji dengan menggunakan kaedah soal selidik melalui *Google Forms*. Data yang diperolehi akan dibuktikan di dalam bahagian ini dengan menunjukkan hasil kajian daripada pengedaran borang soal selidik secara rawak yang dijalankan.

Perbincangan ini, menggunakan analisis statistik deskriptif untuk mengetahui ciri-ciri responden yang dianggap sebagai penting dalam penulisan huraian. Penggunaan kaedah analisis deskriptif ini bertujuan untuk mempersembahkan data mentah kepada bentuk visual seperti di dalam jadual. Oleh itu, pengkaji dapat mengetahui dan membezakan profil responden dengan memaparkannya di dalam kelompok bilangan seperti min dan peratusan.

Pengkaji juga telah menjalankan temubual kepada beberapa orang pemegang taaruf bagi mengetahui usaha-usaha yang dijalankan untuk membantu penduduk tempatan yang terlibat di dalam sektor ekonomi sebagai pekerjaan utama. Tambahan lagi, pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan dilihat telah menjejaskan sektor ekonomi penduduk tempatan akibat pandemik Covid-19.

4.1 Latar Belakang Responden

4.1.1 Ciri Demografi

Jadual 1 menunjukkan umur, jantina dan kaum responden yang telah dianalisis. Kategori ini amat penting bagi mengetahui biodata responden yang terlibat di dalam sektor ekonomi di sekitar Kuah. Oleh itu, pada bahagian ini pengkaji akan menerangkan dengan lebih lanjut berkaitan ketiga-tiga kategori tersebut.

JADUAL 1. Ciri Demografi

Kategori	Bilangan	Peratus (%)
Umur		
18 hingga 25 tahun	8	15.7
26 hingga 34 tahun	18	35.3
35 hingga 42 tahun	11	21.6
43 hingga 50 tahun	7	13.7
51 tahun dan keatas	7	13.7
Jumlah	51	100
Jantina		
Lelaki	31	60.8
Perempuan	20	39.2
Jumlah	51	100
Kaum		
Melayu	35	68.6
India	13	25.5
Cina	3	5.9

Jumlah

51

100

Sumber: Kajian Lapangan 2021

Analisis yang diperoleh menunjukkan lingkungan umur responden iaitu 18 hingga 25 tahun peratusannya 15.7%. Manakala kelompok umur 26 hingga 34 tahun mencatatkan jumlah peratusan iaitu 35.3%. Kelompok umur seterusnya iaitu 35 hingga 42 tahun mencatatkan nilai peratus sebanyak 21.6%. Akhir sekali, kelompok umur responden yang mempunyai peratusan terendah ialah berusia 43 sehingga 50 tahun dan 51 tahun ke atas yang mana kedua-duanya mencatatkan jumlah nilai peratusan yang sama iaitu 13.7%. Secara kesimpulannya, kebanyakan responden berada dalam kelompok umur 26 hingga 34 tahun yang terlibat dengan sektor ekonomi.

Seterusnya, analisis data berkaitan jantina menunjukkan majoritinya terdiri daripada lelaki dengan mencatatkan peratusannya sebanyak 68.8%. Pengkaji lebih mudah untuk mendapatkan maklumat daripada responden lelaki kerana kebanyakannya terlibat dengan sektor e-hailing/grabcar dan mudah untuk mendapatkan maklumat. Manakala, responden perempuan yang menceburi sektor ekonomi pelancongan mencatatkan jumlah peratusan terendah iaitu 39.2% sahaja.

Data berkaitan kaum juga turut dinyatakan. Kaum Melayu mencatatkan nilai peratus iaitu 68.6%. Hal ini kerana penduduk di kawasan Kuah majoritinya terdiri daripada kaum Melayu. Misalnya, penduduk Kuah yang membuka kedai makan dan restoran kebanyakannya terdiri dari kaum Melayu berbanding kaum India dan Cina. Manakala jumlah peratusan responden India mencatatkan kedua tertinggi iaitu peratusan nilai sebanyak 25.5%. Responden Cina pula mencatatkan peratusan sebanyak 5.95% sahaja.

4.1.2 Sektor Ekonomi, Pendapatan Sebelum dan Selepas PKP

Analisis data juga menunjukkan sektor ekonomi, pendapatan sebelum dan selepas Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Kategori ini amat penting bagi mengetahui biodata responden yang terlibat di dalam sektor ekonomi di sekitar Kuah. Bahagian ini pengkaji akan menerangkan dengan lebih lanjut berkaitan ketiga-tiga kategori tersebut.

JADUAL 2. Ciri Demografi

Kategori	Bilangan	Peratus (%)
Bilangan Anak		
Tiada	18	35.3
1 hingga 3 orang	20	39.2
3 hingga 6 orang	11	21.6
7 hingga 9 orang	1	2.0
10 orang ke atas	1	2.0
Jumlah	51	100
Bilangan Anak Dalam Tanggungan		
Tiada	22	43.1
1 hingga 3 orang	28	54.9
4 hingga 6 orang	1	2.0
Jumlah	51	100
Bilangan Anak Sudah Bekerja		
Tiada	36	70.6
1 hingga 3 orang	8	15.7
4 hingga 6 orang	7	13.7
Jumlah	51	100

Sumber Kajian Lapangan 2021

Jadual 2 menunjukkan jenis-jenis sektor ekonomi yang diceburi oleh penduduk di sekitar Kuah, Langkawi. Jenis sektor kedai makan/restoran mencatatkan nilai peratusan tertinggi iaitu sebanyak 25.5%. Hal ini kerana rata-rata penduduk di sekitar Kuah menjadikan sektor ekonomi kedai makan/ restoran sebagai pekerjaan utama mereka. Manakala kedua tertinggi penglibatan penduduk di dalam sektor ekonomi ialah e-hailing/grabcar iaitu nilai peratusannya ialah 21.6%. Sektor ekonomi teksi dan perhotelan kedua-duanya mencatatkan nilai peratusan sederhana sahaja iaitu 17.65% dan 15.7%. Sektor ekonomi untuk aktiviti air ialah 11.8% dan sektor ekonomi terendah ialah feri iaitu 7.8%.

Jumlah pendapatan yang berbeza bergantung kepada jenis sektor ekonomi yang diceburi. Pendapatan yang diperolehi oleh penduduk yang terlibat dengan sektor ekonomi sebulan sebelum Perintah Kawalan Pergerakan mencatatkan nilai peratusan tertinggi bagi pendapatan RM1,169 hingga RM2,208 ialah 60.8%. Manakala ada juga sesetengah penduduk yang memperolehi pendapatan sekitar RM2,209 hingga RM4,850 iaitu nilai peratusannya ialah 31.4%. Jumlah pendapatan terendah yang diperolehi oleh responden sebelum Perintah Kawalan Pergerakan mencatatkan nilai peratusan 7.6% bagi jumlah pendapatan RM1,168.

Manakala pendapatan sebulan selepas pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan di Langkawi. Pendapatan yang diperolehi oleh penduduk yang terlibat dengan sektor ekonomi sebulan selepas pelaksanaan PKP mencatatkan nilai peratusan tertinggi bagi pendapatan bawah RM1,168 iaitu 82.4%. Manakala ada juga sesetengah penduduk yang masih memperolehi pendapatan sekitar RM1,169 hingga RM2,208 iaitu nilai peratusannya ialah 15.7%. Jumlah pendapatan terendah yang diperolehi oleh responden selepas Perintah Kawalan Pergerakan mencatatkan nilai peratusan 2.0% bagi jumlah pendapatan RM2,209 hingga RM4.850.

4.2 Cabaran Utama Sektor Ekonomi Penduduk Tempatan Di Kawasan Kuah, Langkawi

Bahagian ini akan menerangkan berkaitan cabaran utama penduduk tempatan di Kuah. Tujuannya adalah untuk mengetahui cabaran yang dihadapi. Ini kerana Perintah Kawalan Pergerakan yang dilaksanakan dilihat memberi kesan negatif kepada penduduk. Terdapat beberapa pembahagian yang telah dilakukan bagi mendapatkan maklumat berkaitan serta data yang di analisis.

4.2.1 Perintah Kawalan Pergerakan (PKP)

Perlaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan menyebabkan pelancong tidak datang lagi melancong ke pulau ini. Perkara ini bukan sahaja menjejaskan sektor ekonomi pelancongan malahan penduduk tempatan di Kuah juga turut terjejas. Hal ini kerana penduduk tempatan hanya bergantung kepada sektor ekonomi yang mana merupakan sektor utama. Oleh itu, data yang telah dianalisis akan menghuraikan dengan lebih jelas keadaan penduduk yang sebenar.

JADUAL 3. Perintah Kawalan Pergerakan (PKP)

Perkara	Peratusan (%)					
	STB	TB	TP	B	SB	Min
Saya sangat terkesan apabila pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dilaksanakan di pulau ini	2.0	2.0	2.0	13.7	80.4	4.69
Keterbatasan pergerakan memberi kesan yang mendalam kepada saya apabila Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dilaksanakan	3.9	3.9	-	17.6	74.6	4.55
Kedatangan jumlah pelancong yang kurang memberi kesan terhadap pertumbuhan sektor ekonomi penduduk Langkawi	2.0	5.9	2.0	15.7	74.5	4.55
Kuasa beli saya menjadi terhad semasa Perintah Kawalan Pergerakan (PKP)	3.9	-	-	19.6	76.5	4.65
Pendapatan bulanan saya di dalam sektor ekonomi menjadi terjejas ketika Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dilaksanakan	2.0	3.9	2.0	17.6	74.5	4.59

Sumber Kajian Lapangan 2021

Jadual 3 menunjukkan tahap keterkesanan penduduk semasa Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan. Peratusan tertinggi iaitu 80.4% bagi sangat bersetuju menunjukkan bahawa responden sangat terkesan dengan pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan. Manakala kedua tertinggi peratusannya ialah 13.75% bagi bersetuju dan rata-rata jumlah peratusan untuk sangat tidak bersetuju, tidak bersetuju dan tidak pasti mencatatkan jumlah terendah iaitu 2.0% sahaja. Ini menunjukkan bahawa pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan menyebabkan penduduk di sekitar Kuah sangat terkesan. Nilai min tertinggi untuk analisis ini ialah 4.69.

Selain itu, Perintah Kawalan Pergerakan menyebabkan keterbatasan pergerakan telah memberi kesan yang mendalam terhadap responden. Peratusan tertinggi yang dicatatkan ialah 74.6% bagi sangat bersetuju menunjukkan bahawa perlaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan menyebabkan keterbatasan pergerakan memberi kesan yang mendalam. Manakala bersetuju pula mencatatkan nilai peratusan iaitu 17.6% responden bersetuju pergerakan terbatas. Bagi nilai peratusan terendah ialah sangat tidak bersetuju dan tidak bersetuju yang mana mencatatkan jumlah peratusan yang sama iaitu 3.9% sahaja.

Kedatangan jumlah pelancong yang kurang turut memberi kesan terhadap pertumbuhan sektor ekonomi penduduk Langkawi. Jumlah peratusan tertinggi bagi sangat bersetuju mencatatkan nilai 74.5% bahawa jumlah pelancong yang kurang memberi kesan terhadap sektor ekonomi yang diceburi. Untuk yang bersetuju mencatatkan nilai peratusan 15.7% sahaja. Bagi yang tidak bersetuju pula menunjukkan nilai peratusan iaitu 5.9% dan akhir sekali untuk yang sangat tidak bersetuju dan tidak pasti mencatatkan nilai terendah dan sama iaitu 2.0%. Pengaruh kedatangan pelancong sangat memainkan peranan penting dalam meningkatkan pertumbuhan sektor ekonomi pelancongan di pulau ini.

Analisis data untuk kuasa beli pula menjadi terhad semasa Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan. Peratusan tertinggi mencatatkan nilai sebanyak 76.55% bagi sangat bersetuju bahawa kuasa beli menjadi terhad semasa Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan. Bagi yang bersetuju pula mencatatkan peratusan sebanyak 17.6% dan tidak bersetuju mencatatkan peratusan 3.9%. Responden yang sangat tidak bersetuju dan tidak pasti nilai peratusannya adalah sama iaitu 2.0% bagi kedua-duanya. Analisis ini mencatatkan nilai kedua tertinggi iaitu 4.65.

Seterusnya, pendapatan bulanan bagi sektor ekonomi menjadi terjejas ketika situasi pandemik Covid-19. Peratusan tertinggi bagi sangat bersetuju bahawa Perintah Kawalan Pergerakan menyebabkan pendapatan terjejas ialah 74.5%. Kategori yang bersetuju dan tidak bersetuju mencatatkan peratusan nilai sebanyak 17.6% dan 3.9%. Nilai peratusan terendah pula iaitu sangat tidak bersetuju dan tidak pasti mencatatkan nilai yang sama banyak iaitu 2.0% sahaja.

4.2.2 Pendapatan

Pendapatan merupakan cabaran utama yang dihadapi penduduk di Kuah. Hal ini kerana majoriti penduduk di Kuah terlibat dengan sektor ekonomi. Perlaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan akibat penyebaran wabak pandemik Covid-19 telah menyebabkan pendapatan mereka terjejas. Bahagian ini akan menerangkan dengan lebih jelas analisis berkaitan dengan pendapatan penduduk tempatan semasa Perintah Kawalan Pergerakan.

Analisis data menunjukkan tahap kecukupan pendapatan bulanan untuk menampung kehidupan dan keluarga semasa Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan. Peratusan tertinggi iaitu 37.3% bagi bersetuju menunjukkan bahawa responden masih mampu untuk menampung hidup ketika pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan dengan menggunakan pendapatan bulanan. Manakala bagi kedua tertinggi peratusannya ialah 23.5% bagi tidak bersetuju bahawa pendapatan bulanan mereka Ketika Perintah Kawalan Pergerakan mencukupi untuk menampung diri dan keluarga. Manakala sangat bersetuju mencatatkan nilai peratusan 19.6% iaitu nilai yang sederhana. Nilai min terendah dicatatkan dengan nilai 3.22.

JADUAL 4. Pendapatan

Sumber Kajian Lapangan 2021

Perkara	Peratusan (%)					
	STB	TB	TP	B	SB	Min
Pendapatan bulanan saya masih cukup bagi menampung kehidupan keluarga.	15.7	23.5	3.9	37.3	19.6	3.22
Saya bergantung kepada sektor ekonomi tempatan sebagai pendapatan tetap setiap bulan.	3.9	3.9	2.0	25.5	64.7	4.43
Situasi ini mendorong saya untuk mencari wang sampingan bagi menampung perbelanjaan harian/bulanan.	5.9	5.9	5.9	21.6	60.8	4.25
Saya mempunyai pendapatan sampingan dalam menampung kehidupan	15.7	9.8	7.8	25.5	41.2	3.67
Situasi Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) telah mendorong saya lebih berjimat cermat dalam berbelanja	2.0	2.0	5.9	25.5	64.7	4.49

Seterusnya, bagi penduduk yang hanya bergantung kepada sektor ekonomi sebagai pendapatan tetap bulanan. Peratusan tertinggi iaitu 64.7% bagi sangat bersetuju menunjukkan bahawa responden hanya bergantung kepada sektor ekonomi sebagai pendapatan tetap bulanan. Bagi bersetuju mencatatkan nilai peratusan iaitu 25.5% sahaja. Manakala nilai peratusan terendah pula dicatatkan sebanyak 3.9% bagi yang tidak pasti bahawa mereka bergantung kepada sektor ekonomi sebagai pendapatan tetap bulanan. Ini menunjukkan bahawa keseluruhannya responden sangat bersetuju bahawa mereka hanya bergantung kepada sektor ekonomi sebagai pendapatan bulanan.

Terdapat beberapa faktor yang mendorong responden untuk mencari wang sampingan untuk menampung perbelanjaan. Sangat bersetuju mencatatkan nilai peratusan tertinggi iaitu 60.8%. Manakala nilai peratusan kedua tertinggi iaitu 21.6% bagi bersetuju bahawa responden terpaksa untuk mencari wang sampingan bagi menampung perbelanjaan harian dan bulanan. Peratusan terendah mencatatkan nilai peratusan sebanyak 5.9% bagi sangat tidak bersetuju, tidak bersetuju dan tidak pasti.

Pendapatan sampingan untuk menampung kehidupan turut memainkan peranan penting dalam perbelanjaan. Peratusan tertinggi iaitu sangat bersetuju mencatatkan nilai sebanyak 41.2%. Nilai peratusan kedua tertinggi ialah bagi bersetuju iaitu sebanyak 25.5%. Ini menunjukkan hampir keseluruhan responden sangat bersetuju dan bersetuju bahawa mereka mempunyai pendapatan sampingan untuk menampung kehidupan semasa Perintah kawalan Pergerakan ketika pandemik Covid-19. Peratusan untuk tidak past pula mencatatkan nilai iaitu 7.8% sahaja.

Oleh itu, tahap berjimat-cermat semasa berbelanja haruslah ditekankan. Sangat bersetuju mencatatkan nilai peratusan sebanyak 64.7% manakala bersetuju ialah 25.5%. Nilai peratusan bagi tidak pasti pula bernilai peratusan sebanyak 5.6% sahaja. Lain-lain iaitu tidak bersetuju dan sangat tidak bersetuju mencatatkan nilai yang sama iaitu 2.0%. Keseluruhannya, menunjukkan bahawa responden sangat bersetuju bahawa Perintah Kawalan Pergerakan menyebabkan mereka perlu untuk berkimat-cermat dalam berbelanja. Nilai min tertinggi dicatatkan dengan nilai 4.49.

4.2.3 Pekerjaan

Pekerjaan merupakan salah satu cabaran yang dihadapi penduduk di Kuah. Hal ini kerana pekerjaan utama penduduk di Kuah adalah di dalam sektor ekonomi. Perlaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) akibat penyebaran wabak pandemic Covid-19 telah menyebabkan pekerjaan mereka menjadi terhad. Bahagian ini akan menerangkan dengan lebih jelas analisis berkaitan dengan pekerjaan penduduk tempatan semasa Perintah Kawalan Pergerakan.

JADUAL 5. Pekerjaan

Perkara	Peratusan (%)					
	STB	TB	TP	B	SB	Min
Saya melakukan pekerjaan sampingan untuk menampung kesejahteraan hidup	11.8	7.8	2.0	25.5	52.9	4.00
Pekerjaan sampingan yang dilakukan sangat membantu mengukuhkan jumlah pendapatan daripada pekerjaan tetap.	11.8	19.6	3.9	21.6	43.1	3.65
Pendapatan harian/bulanan diperolehi saya semasa bekerja sampingan lebih tinggi berbanding pekerjaan tetap.	13.7	35.3	25.5	11.8	13.7	2.76

Sumber Kajian Lapangan 2021

Analisis data berikutnya adalah berkaitan kemampuan responden untuk melakukan pekerjaan sampingan bagi menampung kesejahteraan hidup semasa Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan. Berdasarkan jadual 4.2.3, skala likert menunjukkan nilai peratusan tertinggi ialah sangat bersetuju iaitu sebanyak 52.9%. Manakala nilai peratusan kedua tertinggi ialah bersetuju iaitu 25.5%. Perkara ini menunjukkan bahawa responden terpaksa melakukan pekerjaan sampingan untuk menampung kehidupan. Bagi peratusan terendah pula mencatatkan nilai 2.0% iaitu tidak pasti sama ada responden perlu untuk mencari pekerjaan sampingan. Nilai min tertinggi dicatatkan ialah 4.00.

Seterusnya, ialah analisis mengenai pekerjaan sampingan yang dilakukan sangat membantu untuk mengukuhkan jumlah pendapatan daripada pekerjaan tetap. Majoriti responden mengatakan bahawa mereka sangat bersetuju dengan mencatatkan peratusan sebanyak 43.1% yang dibuktikan. Manakala kedua tertinggi menunjukkan peratusan 21.6% untuk bersetuju. Ini menunjukkan bahawa mereka perlu untuk mencari pekerjaan sampingan untuk mengukuhkan pendapatan daripada pekerjaan tetap. Manakala bagi peratusan terendah adalah untuk tidak pasti hanya mencatatkan nilai 3.9% sahaja.

Selain itu, analisis data menunjukkan peratusan tertinggi untuk pendapatan harian/bulanan yang diperolehi semasa bekerja sampingan lebih tinggi berbanding pekerjaan tetap. Peratusan tertinggi ialah 35.3% bagi tidak bersetuju bahawa pendapatan sampingan lebih tinggi berbanding pekerjaan tetap. Ini kerana pendapatan sampingan dikatakan tidak sebanyak jumlah yang didapati bagi setiap bulan melalui sektor ekonomi yang diceburi. Nilai min terendah dicatatkan iaitu. Nilai min terendah telah dicatatkan iaitu 2.76.

4.3 Kesan Yang Dihadapi Sektor Ekonomi di Kuah Ketika Situasi Pandemik Covid-19

Penduduk tempatan yang terlibat di dalam sektor ekonomi turut dikatakan terjejas dengan teruk. Ini kerana situasi pandemik menyebabkan kerajaan melaksanakan Perintah Kawalan Pergerakan. Pekerjaan mereka telah menjadi terhad mengikut waktu yang ditetapkan sahaja. Tambahan lagi, pengurangan jumlah pelancong turut memberi impak kepada sektor yang diceburi. Bahagian ini akan menerangkan tentang kesan terhadap sektor ekonomi di kawasan kajian.

4.3.1 Sektor Ekonomi Penduduk Tempatan

Penduduk di Kuah dikatakan sering mengalami kesan ketika berlaku Perintah Kawalan Pergerakan yang mana menyebabkan sektor ekonomi penduduk tempatan menjadi terjejas. Hal ini kerana pekerjaan utama penduduk di Kuah adalah di dalam sektor ekonomi. Analisis data yang diakses akan menerangkan dengan lebih jelas berkaitan dengan kesan situasi pandemik Covid-19 terhadap penduduk tempatan.

JADUAL 6. Sektor Ekonomi Penduduk Tempatan

Perkara	Peratusan (%)					
	STB	TB	TP	B	SB	Min
Saya terpaksa melakukan perubahan drastik terhadap model pekerjaan untuk menyesuaikan diri dengan perubahan yang berlaku Ketika Perintah Kawalan Pergerakan (PKP)	5.9	3.9	2.0	25.5	62.7	4.35
Situasi ini telah menyebabkan saya kehilangan pekerjaan tetap bulanan yang mana berlaku penurunan jumlah pelancong yang datang ke pulau ini	5.9	13.7	2.0	27.5	51.0	4.04
Situasi ini juga menyebabkan berlaku erugian yang besar di dalam sektor pekerjaan yang diceburi oleh saya	3.9	5.9	3.9	21.6	64.7	4.37
Waktu bekerj saya menjadi terhad semasa Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dilaksanakan.	2.0	2.0	2.0	25.5	68.6	4.57
Situasi ini menyukarkan saya untuk menggaji jumlah pekerja yang ramai kerana tidak mencukupi dana	7.8	3.5	13.7	21.6	33.3	3.49
Saya terpaksa menutup operasi yang dibuka melalui sektor yang diceburi kerana mengalami kerugian yang besar	11.8	25.5	9.8	21.6	31.4	3.35

Sumber Kajian Lapangan 2021

Analisis ini berkaitan perubahan drastik yang perlu dilakukan terhadap model pekerjaan untuk menyesuaikan diri dengan perubahan yang berlaku ketika Perintah kawalan Pergerakan (PKP). Keputusan nilai peratusan tertinggi yang dicatatkan ialah 62.7% bgi sangat bersetuju. Manakala nilai peratusan terendah dicatatkan oleh tidak pasti sebanyak 2.0% sahaja. Ini menunjukkan bahawa responden yang terlibat dengan sektor ekonomi perlu

melakukan perubahan drastik terhadap model pekerjaan bagi menyesuaikan diri dengan suasana yang baru.

Seterusnya, analisis berkaitan dengan kehilangan pekerjaan tetap bulanan apabila berlaku penurunan jumlah pelancong yang datang ke pulau ini. Hampir keseluruhan responden sangat bersetuju dengan mencatatkan nilai peratusan 51.0% bahawa mereka kehilangan pekerjaan Ketika Perintah Kawalan kerana tidak mempunyai pelancong. Manakala nilai peratusan terendah iaitu 2.0% bagi tidak pasti. Ini menunjukkan bahawa sesetengah responden tidak pasti ada mereka akan kehilangan pekerjaan atau pun tidak di tempoh Perintah Kawalan Pergerakan.

Analisis juga menunjukkan bahawa situasi yang menyebabkan berlaku kerugian yang besar di dalam sektor pekerjaan yang diceburi. Nilai peratusan tertinggi iaitu 64.2% bagi sangat bersetuju. Terdapat dua nilai peratusan terendah iaitu 2.0% untuk sangat tidak bersetuju dan tidak pasti. Ini menunjukkan bahawa situasi ini menyebabkan responden mengalami kerugian di dalam sektor ekonomi yang diceburi akibat pengekangan pelancong daripada masuk ke pulau ini Ketika pandemik Covid-19.

Waktu bekerja responden juga turut dikatakan mengalami terhad semasa Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan. Nilai peratusan tertinggi dicatatkan oleh Sangat bersetuju iaitu 68.6% manakala bersetuju iaitu 25.5% sahaja. Keseluruhannya, menunjukkan bahawa majoriti responden sangat bersetuju dan bersetuju bahawa waktu bekerja mereka terganggu kerana pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan telah melimitkan masa untuk bekerja kepada mereka sehingga jam 10 malam sahaja. Nilai min tertinggi dicatatkan dengan nilai 4.57.

Situasi Perintah Kawalan Pergerakan semasa pandemik Covid-19 juga menyebabkan responden sukar untuk menggaji jumlah pekerja yang ramai kerana tidak mempunyai kecukupan dana. Peratusan nilai paling tinggi bagi sangat bersetuju mencatatkan nilai iaitu 33.3%. Ini menunjukkan bahawa hampir keseluruhan responden bersetuju bahawa mereka tidak mampu untuk menggaji jumlah pekerja yang ramai kerana tidak mempunyai dana akibat penutupan sektor ekonomi yang jalankan. Manakala 7.8% tidak bersetuju bahawa responden tidak mampu untuk menggaji pekerja.

Sesetengah responden juga terpaksa menutup operasi yang dibuka melalui sektor yang diceburi kerana mengalami kerugian yang besar. Bagi nilai sangat bersetuju mencatatkan peratusan iaitu 31.4% untuk sangat bersetuju bahawa mereka terpaksa menutup operasi yang dibuka misalnya seperti kedai/makan dan restoran. Manakala tidak pasti pula iaitu 9.8% sahaja yang merasakan situasi ini sama ada mereka perlu meneruskan operasi atau menutup sahaja akibat kerugian. Nilai min terendah dicatatkan iaitu 3.35.

4.3.2 Perbelanjaan

Seterusnya, cabaran yang dihadapi oleh penduduk tempatan ialah dari segi perbelanjaan. Melalui analisis data yang diperolehi akan menunjukkan sama ada penduduk tempatan terjejas mahu pun tidak semasa Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan di situasi pandemik Covid-19.

JADUAL 7. Perbelanjaan

Perkara	Peratusan (%)					
	STB	TB	TP	B	SB	Min
Saya telah menggunakan hasil pendapatan di dalam sektor ekonomi pelancongan sebagai perbelanjaan bulanan	13.7	2.0	2.0	15.7	66.7	4.20
Situasi ini menyebabkan saya terpaksa mengehadkan jumlah perbelanjaan bulanan	-	11.8	-	17.6	70.6	4.47
Perbelanjaan bulanan saya menjadi terhad semasa pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP).	7.8	3.9	2.0	13.7	72.5	4.39
Saya tidak mempunyai jumlah pendapatan harian semasa Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dilaksanakan.	-	23.5	5.9	33.3	37.3	3.84

Sumber Kajian Lapangan 2021

Analisis data menunjukkan penggunaan hasil pendapatan di dalam sektor ekonomi sebagai perbelanjaan bulanan. Majoriti responden sangat bersetuju bahawa mereka menggunakan hasil pendapatan dari sektor ekonomi untuk tujuan perbelanjaan dengan nilai peratusan iaitu 66.7%. Manakala bagi nilai peratusan terendah mencatatkan nilai peratusan sebanyak 2.0% bagi tidak bersetuju dan tidak pasti bahawa mereka menggunakan wang dari sektor ekonomi untuk perbelanjaan. Secara keseluruhannya, analisis menunjukkan bahawa ada sesetengah responden yang tidak menggunakan wang perbelanjaan daripada sektor ekonomi yang diceburi.

Seterusnya, situasi Perintah Kawalan Pergerakan menyebabkan responden terpaksa mengehadkan jumlah perbelanjaan bulanan. Nilai peratusan tertinggi dicatatkan iaitu 70.6 bagi sangat bersetuju. Hampir keseluruhan responden sangat bersetuju bahawa mereka terpaksa mengahadkan jumlah perbelanjaan bulanan kerana pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan semasa pandemik Covid-19 menyebabkan mereka hanya boleh menjalankan sektor ekonomi pada waktu tertentu sahaja mengikut waktu dan masa yang telah ditetapkan oleh pihak kerajaan. Nilai min yang dicatatkan ialah 4.47.

Manakala untuk perbelanjaan bulanan pula, Perintah Kawalan Pergerakan yang dilaksanakan menyebabkan responden terpaksa untuk mengehadkan perbelanjaan bulanan. Buktinya, rata-rata responden sangat bersetuju dengan nilai peratusan iaitu 72.5% yang mana menyatakan bahawa mereka terpaksa mengehadkan perbelanjaan bulanan sejak Perintah Kawalan Pergerakan berbanding sebelum berlakunya Perintah Kawalan Pergerakan. Nilai peratusan terendah dicatatkan bagi responden yang tidak pasti iaitu sebanyak 2.0% sahaja.

Perintah Kawalan Pergerakan yang dilaksanakan menyebabkan responden tidak mempunyai pendapatan harian. Peratus nilai tertinggi iaitu 37.3% untuk sangat bersetuju bahawa responden tidak mempunyai pendapatan harian. Manakala untuk bersetuju mencatatkan nilai kedua tertinggi berasamaan peratusan 33.3%. Hal ini kerana responden yang terlibat dengan sektor ekonomi seperti kereta sewa dan teksi tidak mempunyai penumpang ketika berlaku penurunan jumlah pelancong sehingga ada di kalangan mereka terpaksa menutup operasi sehingga berbulan-bulan. Nilai min yang dicatatkan adalah rendah iaitu 3.84 sahaja.

4.3.3 Tabungan

Permasalahan tabungan merupakan salah satu cabaran yang dihadapi penduduk di Kuah. Ini kerana pekerjaan utama penduduk di Kuah adalah di dalam sektor ekonomi. Perlaksanaan perintah kawalan pergerakan akibat penyebaran wabak pandemik Covid-19 telah menyebabkan pekerjaan mereka menjadi terhad. Jadual menunjukkan analisis untuk tabungan.

JADUAL 8. Tabungan

Perkara	Peratusan (%)					
	STB	TB	TP	B	SB	Min
Saya mempunyai wang simpanan bulanan yang disimpan.	9.8	25.5	5.9	23.5	35.3	3.49
Saya membeli barang kemas sebagai aset yang boleh dijual dan digunakan semasa Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dilaksanakan	19.6	35.3	7.8	31.4	5.9	2.69
Situasi ini menyebabkan berlaku Ppengurangan jumlah wang simpanan yang disimpan.	13.7	3.9	5.9	33.3	43.1	3.88
Wang simpanan bulanan yang disimpan oleh saya terpaksa digunakan demi menampung perbelanjaan harian/bulanan	3.9	3.9	5.9	29.4	56.9	4.31

Sumber Kajian Lapangan 2021

Analisis data menjelaskan wang simpanan bulanan yang disimpan. Majoriti responden sangat bersetuju bahawa mereka mempunyai wang simpanan bulanan yang disimpan ketika bekerja di sektor ekonomi untuk tujuan perbelanjaan dengan nilai peratusan sebanyak 35.3%. Manakala bagi nilai peratusan terendah mencatatkan nilai peratusan sebanyak 5.9% bagi tidak pasti bahawa mereka wang simpanan bulanan untuk perbelanjaan. Nilai min dicatatkan adalah paling tinggi iaitu 3.49.

Seterusnya, pembelian barangan kemas sebagai aset yang boleh dijual dan digunakan semasa perintah kawalan pergerakan. Peratusan nilai tertinggi mencatatkan 35.3% adalah tidak bersetuju bahawa mereka mempunyai simpanan aset barang kemas. Manakala 7.8% adalah tidak pasti. Ini menunjukkan majorit daripada responden yang terlibat dengan sektor ekonomi tidak mempunyai aset barang kemas yang disimpan. Min yang diperolehi adalah rendah iaitu 2.69.

Untuk situasi Perintah Kawalan Pergerakan menyebabkan berlaku pengurangan jumlah wang simpanan yang disimpan. Kebanyakan responden sangat bersetuju bahawa perintah kawalan pergerakan menyebabkan mereka mengalami pengurangan jumlah wang simpanan yang disimpan dengan peratusan nilai iaitu 43.1%. Manakala bagi bersetuju pula mencatatkan nilai kedua tertinggi peratusan iaitu 33.3%.

Akhir sekali, situasi ini menyebabkan responden terpaksa menggunakan wang simpanan bulanan yang disimpan. Peratus nilai tertinggi mencatatkan 56.9% untuk sangat bersetuju manakala bersetuju ialah 29.4%. Ini menunjukkan bahawa rata-rata responden terpaksa mengeluarkan wang simpanan bulanan mereka ketika terlibat dengan sektor ekonomi kerana situasi perintah kawalan pergerakan memerlukan mereka untuk

menggunakan wang yang banyak tambahan lagi pekerjaan mereka menjadi terhad. Nilai peratus terendah pula mencatatkan nilai 3.9% untuk sangat tidak bersetuju dan tidak bersetuju.

4.3 Usaha Yang Dilakukan Dalam Menangani Sektor Ekonomi Penduduk Tempatan

Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dilaksanakan di pulau ini telah memberi impak negatif kepada penduduk yang mana semua penduduk tidak lagi dapat melakukan pergerakan seperti biasa dengan kata lain pergerakan menjadi terbatas. Ini bermaksud pelancong tidak lagi dapat masuk ke Langkawi kerana telah disekat untuk mengelakkan penyebaran pandemik Covid-19. Terdapat tiga kelompok pelancong yang datang ke Langkawi iaitu tersdiri daripada penduduk Langkawi, kedua pelancong yang datang daripada Kedah dan ketiga adalah pelancong daripada luar negeri Kedah. Buktinya, melalui temubual bersama seorang Pengurus Pelancongan Lembaga Pembangunan Langkawi (LADA). Informan 1 mengatakan bahawa;-

“Kesannya teruk pada 2019 kita ada 3.9 juta orang tapi 2020 kita cuma ada 1.7 juta orang sahaja 2021 sehingga ke bulan lima masih lagi berlaku PKP. You bayangkan. Kita setakat bulan lima empat ni baru 2050 orang sahaja. Itu pun penduduk luar kedah tapi masih tidak cukup. Kerana pelancong turun dengan jumlah yang mendadak dan banyak...” – Informan 1

Keterbatasan yang berlaku kini dilihat pada pelancong luar yang hendak datang ke pulau ini. Pada semasa permulaan Perintah Kawalan Pergerakan dahulu, penduduk Langkawi telah membantu sektor ekonomi dengan menjadi pelancong di pulau sendiri dan bercuti di hotel-hotel disebabkan penawaran diskaun dan penurunan harga tempahan bilik dengan harga yang sangat murah. Namun kini, keadaan pandemik Covid-19 yang semakin mengganas menyebabkan penduduk di sini sendiri berasa takut untuk keluar dari rumah lebih lagi untuk bercuti. Ini merupakan cabaran utama yang berlaku di pulau ini yang mana tidak ada pergerakan pelancong, keadaan ini menyebabkan sektor ekonomi dan sektor pelancongan jatuh dengan merudum.

Perlaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) telah diumumkan sejak tahun 2019 memberi kesan yang mendalam terutama kepada golongan B40 yang hanya bergantung kepada sektor ekonomi di Langkawi. Perkara ini dapat dilihat apabila satu keluarga menceburi bidang ekonomi pada dahulunya terpaksa meninggalkan pekerjaan mereka kerana pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan telah mengehadkan pekerjaan mereka. Jumlah pelancong yang tidak ramai menyebabkan keterlibatan mereka di dalam sektor ekonomi tidak lagi bermakna. Melalui temubual yang dijalankan bersama Informan 1 mengatakan bahawa;-

“diorang bukan tak boleh kerja tapi you bayangkan satu family. Mak bapak kerja hotel, anak pulak tourist guide, anak nombor dua kerja buat kereta sewa, anak nombor tiga bekerja di cable car, anak nombor empat kerja di restoran. Sekarang ni semua tak boleh kerja bukan sebab tak sihat tak boleh kerja, tapi semua dah tutup..” - Informan 1

Ini menunjukkan bahawa penduduk tempatan di dalam sektor ekonomi amatlah terjejas. Keterjejasan ini bukan sahaja dari golongan B40 malahan golongan berpendapatan tinggi yang terlibat di dalam sektor ekonomi turut menghadapi tempiasnya. Namun, keadaan ini tidak dapat dielakkan kerana penduduk terpaksa juga menghadapinya secara nyata. Oleh itu, terdapat beberapa usaha yang telah dilakukan oleh pihak pemegang taaruf bagi membendung

masalah ini serta membantu penduduk tempatan yang terlibat di dalam sektor ekonomi. Pihak pemegang taaruf terpaksa menukar cara dengan melaksanakan beberapa pendekatan.

4.4.1 Tindakan Pemulihan Ekonomi Langkawi

Lembaga Pembangunan Langkawi (LADA) telah merangka satu Pelan Tindakan Pemulihan Ekonomi Langkawi (PTPEL). Objektif pelan ini adalah bertujuan untuk memulihkan ekonomi Langkawi yang terjejas kesan daripada penularan wabak pandemik Covid-19 serta sekatan perjalanan dan sempadan. Pendekatan pertama yang telah dilaksanakan ialah dengan menukarkan tanah-tanah yang terbiar kepada kawasan tanaman sayur-sayuran. Satu projek tanah seluas enam ekar telah dijalankan di mana tanah tersebut akan dibersihkan terlebih dahulu. Kemudian, pihak LADA di Langkawi akan memanggil dan memilih individu-individu yang terjejas teruk semasa Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan. Tanah tersebut akan diberi kepada seorang individu dengan bilangan setengah ekar seorang untuk mereka usahakan bersama satu keluarga.

Tanah yang diusahakan ini terletak di kawasan LADA di Kuah. Sekiranya usaha ini dilihat berjaya, pihak kerajaan akan menukarkan lagi dua per tiga ekar tanah untuk diusahakan tanaman oleh penduduk tempatan yang terjejas. Antara usaha lain yang diusahakan di bawah projek ekonomi baru ialah dengan membuat tanaman dan ternakan lobster air tawar dari rumah untuk tujuan membantu individu yang terjejas akibat pandemik Covid-19. Oleh itu, mereka haruslah menjalankan pertanian di tanah yang diberi dengan bercucuk tanam sayur-sayuran, buah-buahan dan sebagainya bagi mendapatkan pendapatan. Kemudian, pihak berkepentingan akan membeli semula hasil tanaman yang ditanam oleh individu tersebut seperti yang dinyatakan;-

“Kita buat satu projek tanah kita seluas 6 ekar yang mana kita clearkan tanah tu lepastu kita invite pulak mana-mana individu yang terjejas teruk.. kita ambil bagi sorang setengah ekar untuk usahakan tanah satu family.. dan kita beli balik tanaman sayuran seperti kangkong, sawi, kobis..”- Informan 1

Usaha yang dijalankan juga turut mempunyai cabaran tertentu yang mana melibatkan penduduk tempatan sendiri. Ini kerana penduduk tempatan yang sudah melibatkan diri di dalam sektor ekonomi pelancongan sejak berpuluh tahun secara drastik perlu memulakan kehidupan baru dengan menukar kerjaya kepada bercucuk tanam. Sudah tentu mereka akan merasa tidak mampu untuk melaksanakannya. Namun, kerjaya ini bukanlah perlu mengikut pilihan ketika situasi pandemik Covid-19 yang mana pendapatan mereka sudah tentu terjejas. Oleh itu, hendak atau tidak mereka terpaksa melakukannya untuk meneruskan kehidupan. Malahan, untuk bekerja di dalam sektor ekonomi pelancongan pada masa kini juga belum pasti sama ada boleh atau pun tidak.

4.4.2 Pelancongan Bubble Tourism

Pengurus Pelancongan LADA mengatakan bahawa beliau amat bersetuju sekiranya aktiviti pelancongan antarabangsa dibuka semula. Ini kerana dijangka pada hujung tahun 2021, rakyat Malaysia akan sudah habis divaksin sekurang-kurangnya dengan bilangan sebanyak 80%. Justeru, apabila rakyat sudah divaksin sepenuhnya pada bulan 12 ini, penerbangan haruslah dibuka semula. Kerajaan haruslah membenarkan untuk aktiviti pelancongan domestik dilancarkan terlebih dahulu. Pihak LADA telah bercadang untuk melancarkan “Bubble Tourism” bermaksud gelembung perjalanan. Bubble Tourism melibatkan

pelancongan antarabangsa yang sudah divaksin terlebih dahulu sebelum keluar untuk melancong.

Tujuan ini adalah untuk memulakan semula aktiviti pelancongan antarabangsa yang hanya melibatkan kumpulan pelancong yang telah mengambil vaksin sahaja akan dapat melakukan aktiviti pelancongan secara sehalu. Perkara ini telah disokong oleh Informan 2 merupakan CEO *Langkawi Tourism Association* (LTA) yang mengatakan bahawa sektor pelancongan di Langkawi tidak akan dibuka dalam jangka masa dua tahun kecuali sekiranya Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO) membicarakan tentang kebenaran untuk melakukan aktiviti pelancongan setelah penduduk Malaysia 80% divaksinkan.

“So, bila rakyat dah sekurang-kurangnya ke 80% atau 90% dah divaksin. Peluang untuk dibuka pun akan pilih negara-negara yang diiktiraf oleh WHO bahawa mereka ini negara green zone..”- Informan 2

Ini menunjukkan bahawa vaksin merupakan penentu kepada sesebuah negara sama ada pintu negara akan di buka atau ditutup ketika situasi pandemik Covid-19. Perkara ini telah menjadi faktor rancangan *bubble tourism* dilaksanakan. Namun, *bubble tourism* juga telah ditutup buat sementara waktu menyebabkan ekonomi Langkawi menjadi bertambah-tambah teruk daripada sebelumnya. Pelancongan *bubble tourism* masih akan dilaksanakan sekiranya pembukaan pintu masuk oleh negara-negara yang bebas Covid-19 dibuka semula. Oleh itu, rancangan mekanisme pintu masuk dirancang dengan adanya alat pengesan virus sebelum membenarkan pelancong memasuki pulau ini.

4.4.3 Pembukaan Pintu Sempadan Tiga Negeri

Penyekatan feri dari memasuki Langkawi telah menyebabkan pelbagai masalah seperti 20 agensi syarikat telah ditutup. Pulau ini mempunyai 167 *travel agent* yang berdaftar di mana LTA memainkan peranan di dalam semua sektor yang terdiri daripada restoran, hotel, *travel agent* dan sebagainya. Sejak berlakunya pandemik Covid-19, penduduk tempatan yang terlibat dengan aktiviti air seperti Island Hopping telah merubah kerjaya mereka dengan menjadi nelayan. Ini menunjukkan bahawa penduduk tempatan amat terkesan dengan impak pandemik Covid-19 sehingga mereka terpaksa menukar kerjaya yang telah diceburi sekian lama. Menurut Informan 1 merupakan CEO LTA yang dilakukan ialah dengan menjadi pendesak kepada kerajaan untuk membantu penduduk tempatan. Antara usulan yang telah dilakukan ialah dengan meminta kerajaan membuka pintu sempadan bagi tiga buah negeri pilihan sahaja iaitu Pulau Pinang, Kedah dan Perlis dengan mengikuti syarat penjarakan sosial (SOP).

Pembukaan pintu sempadan akan membolehkan sektor ekonomi ditingkatkan kembali dan dijangka dapat menyumbang sebanyak 60% ke dalam ekonomi Langkawi. Sektor ekonomi pekerjaan yang telah hilang di dalam industri pelancongan di Langkawi bagi perhotelan adalah lebih kurang 23 ribu pekerjaan. Ini menyebabkan penduduk tempatan yang bekerja di hotel telah dibuang kerja seramai 19 ribu orang. Sesetengah hotel pula diberhentikan sebentar operasinya dengan menanggung kerugian terpaksa membayar gaji pekerja Jadi, untuk mengelakkan pembayaran VSS kepada pekerja, pihak hotel terpaksa mengurangkan jumlah pekerja dengan membuang mereka. Sesetengah hotel pula telah menghentikan pekerja untuk seketika dan tidak akan memanggil bekerja semula. Ini bermakna mereka akan dibuang teurs daripada kerjanya.

Kebanyakan hotel di Langkawi terpaksa ditutup dan penduduknya juga turut terjejas ketika situasi pandemik Covid-19 ini yang mana Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan.

Statistik menunjukkan bahawa penduduk Langkawi yang terlibat di dalam sektor ekonomi pelancongan adalah 70% daripada penduduk tempatan dan 30% daripada luar. Ini dibuktikan melalui temubual yang dijalankan, beliau mengatakan bahawa sektor perhotelan secara mendadak terjejas dengan teruk. Pada dahulunya sektor perhotelan mempunyai 23 ribu orang pekerja yang bekerja tetapi kini yang tinggal hanyalah pihak pengurusan hotel sahaja dan lain-lainnya tiada lagi seperti yang dinyatakan;-

“Paling kesian sektor perhotelan ni memang out tak dak apa dah...daripada 23 ribu staff hanya yang tinggal pun management side sahaja... yang lain dah tiada lagi..”- Informan 2

4.4.4 Penduduk Divaksin Sepenuhnya

Langkawi Tourism Association juga menjalankan usaha dengan mendesak kerajaan supaya ekonomi harus digerakkan dengan membuka pintu tiga negeri iaitu Pulau Pinang, Kedah dan Perlis. Ini bertujuan untuk menampung 60% ekonomi Langkawi. Pelaksanaan suntikan vaksin penduduk tempatan di Langkawi masih dikatakan lambat. Tambahan lagi, kini risiko pandemik Covid-19 semakin meningkat. Permasalahan lain yang dihadapi ialah masalah viral kisah-kisah yang tidak sepatutnya dibaca dan didengari oleh penduduk tempatan berkaitan vaksin juga telah melambatkan proses suntikan vaksin dilaksanakan. Ini kerana golongan tua berasa takut untuk mengambil vaksin disebabkan berita-berita yang tidak sepatutnya keluar di media sosial.

Statistiknya penduduk yang berumur 18 tahun ke atas yang hendak divaksin adalah 75 ribu orang akan tetapi yang mendaftar setakat ini baru 25 ribu orang sahaja. Ini menjadikannya bermasalah yang mana sepatutnya 80% sekurang-kurangnya penduduk sudah seharusnya divaksin. Setelah itu kerajaan dapat membuka pintu untuk negeri sempadan. Pihak LTA telah melakukan desakan terhadap proses suntikan vaksin penduduk dengan meminta Dewan Lima Langkawi dijadikan sebagai tempat untuk meneruskan suntikan vaksin. Ini menyebabkan berlaku peningkatan jumlah penduduk yang telah divaksin pada setiap hari. Pada dahulunya jumlah penduduk yang divaksin hanyalah 400 orang setiap hari akan tetapi kini ianya telah meningkat sebanyak 1000 orang setiap hari yang mendapat suntikan vaksin. LTA juga berharap pada bulan tujuh akan datang, penduduk Langkawi akan dapat divaksin secara sepenuhnya. Ini lah usaha yang telah dilakukan oleh LTA dengan meminta kerajaan untuk melaksanakan suntikan vaksin secepat yang mungkin.

4.4.5 Penyambungan Tempoh I-Sinar 2.0

Pendekatan lain juga telah diambil seperti meminta kerajaan untuk melanjut dan memberi kelonggaran pada pengeluaran Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) I-sinar 2.0 kepada rakyat. Memandangkan Langkawi hanya mempunyai dua pintu masuk selagi ianya tertutup menyebabkan tiada pergerakan pelancong lagi. Langkawi tidak sama seperti tempat lain yang mempunyai kemudahan dan pembinaan kawasan yang besar seperti pasaraya dan kilang. Kebergantungan penduduk di Langkawi adalah daripada sektor ekonomi pelancongan. Oleh itu, perlanjutan i-sinar 2.0 akan dapat membantu golongan penduduk tempatan yang benar-benar memerlukan untuk bertahan hidup ketika Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan.

Jumlah penduduk 180 ribu orang di pulau ini tidak mampu untuk menampung sebuah pulau. Apabila kerajaan menutup pintu masuk ke Langkawi, segalanya telah musnah. Buat

masa ini tiada pihak yang dapat untuk berbuat apa. Oleh itu, LTA hanya meminta supaya I-Sinar 2.0 dapat dipanjangkan supaya dalam masa dua bulan penduduk dapat menggunakannya untuk menampung kehidupan. Ini merupakan cara yang boleh menyelesaikan masalah untuk jangka masa pendek dengan mengekalkan I-Sinar 2.0. Sekurang-kurangnya pekerja hotel dapat semula RM10 ribu untuk meneruskan hidup. Justeru, apabila penduduk Langkawi sudah divaksin sepenuhnya, pelancongan domestik juga boleh dibuka semula. Ini membolehkan pelancongan pulau ini dijangka naik semula sebanyak 126% kerana Langkawi menjadi pilihan utama destinasi pelancongan Malaysia.

5. Rumusan dan Cadangan

Secara keseluruhannya mengenai kajian ini, didapati bahawa pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan sememangnya mempengaruhi pendapatan penduduk tempatan di Kuah. Berdasarkan hasil analisis yang diperolehi sebelum ini, ianya dapat dilihat di Bahagian B iaitu cabaran industri pelancongan ketika PKP akibat penyebaran wabak pandemik Covid-19, majoriti responden mengatakan bahawa mereka bersetuju bahawa isu ini telah memberi impak terhadap pekerjaan, perbelanjaan, kuasa, beli dan wang simpanan. Walaupun kos sara hidup pada ketika ini adalah rendah kerana pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan. Tetapi penduduk tempatan juga terkesan untuk melakukan perbelanjaan harian mereka. Namun demikian, disebalik isu yang berlaku ini, ianya telah menyedarkan penduduk tempatan untuk bersikap lebih berjimat-cermat ketika berbelanja dan mengelakkan pembaziran daripada berlaku. Situasi ini juga menjadikan penduduk tempatan untuk mempunyai inisiatif melakukan simpanan sekiranya mempunyai pendapatan lebih untuk digunakan apabila waktu terdesak seperti ketika pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan yang diumumkan secara mendadak di seluruh Malaysia.

Pihak berkepentingan di Langkawi turut memainkan peranan penting dalam membantu penduduk yang terlibat di dalam sektor ekonomi yang terjejas teruk untuk mengurangkan beban mereka. Antaranya ialah pihak Lembaga Pembangunan Langkawi (LADA) telah memainkan peranan dengan merangka Pelan Tindakan Ekonomi Langkawi, pelancongan bubble tourism dan pembukaan tanah rancangan untuk diberikan kepada penduduk yang benar-benar terjejas. Manakala, pihak Langkawi Tourism Association (LTA) telah melakukan usaha dengan membantu penduduk dengan menjadi pendesak untuk meminta pihak kerajaan melaksanakan beberapa inisiatif seperti menyumbangkan idea pembukaan pintu tiga buah negeri iaitu Pulau Pinang, Perlis dan Kedah, meningkatkan jumlah penduduk yang divaksin dan melanjutkan pemberian i-sinar 2.0 supaya penduduk dapat meneruskan kehidupan sepanjang Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan.

Usulan penyelidikan yang pertama ialah penduduk tempatan haruslah mencari pekerjaan sampingan. Ini bertujuan untuk mengelakkan berlaku situasi seperti ini, penduduk tempatan yang terlibat di dalam sektor ekonomi haruslah mencari inisiatif lain untuk menghasilkan wang ketika berlaku perintah kawalan pergerakan dilaksanakan. Oleh itu, dengan usulan ini penyelidik berpendapat bahawa penduduk tempatan dapat melakukan perniagaan seperti menjual makanan secara *online* mahu pun *Cash On Delivery* (COD) dan menyiarkannya di dalam laman sosial. Hal ini kerana penduduk yang tidak mahu ataupun tidak dapat keluar daripada rumah ketika situasi ini membolehkan mereka untuk membeli makanan secara online. Ini dapat menghasilkan pendapatan harian mereka. Tambahan lagi, pada masa kini perkhidmatan seperti kedai makan dan restoran juga boleh menjalankan perniagaan secara *online* dengan menggunakan apps Foodpanda, Grabfood dan Tapawfood. Oleh kerana itu, mereka dapat menampung perbelanjaan ketika berlaku situasi Perintah Kawalan Pergerakan lagi yang mana menjejaskaskan sektor ekonomi mereka.

Seterusnya, penduduk tempatan tidak seharusnya memilih pekerjaan di waktu yang gawat ini. Penduduk tempatan haruslah menceburi apa sahaja bidang yang telah ditawarkan selain daripada sektor ekonomi yang merupakan pekerjaan utama mereka. Hal ini kerana didapati bahawa projek yang ditawarkan oleh pihak berkepentingan tidak diminati oleh mereka. Inia mat menyukarkan pihak berkepentingan untuk membantu penduduk yang terjejas ketika situasi ini. Misalnya, kerajaan menyediakan tanah rancangan untuk membantu penduduk yang terlibat di dalam sektor ekonomi untuk melakukan aktiviti penanaman. Penduduk tempatan berasa sukar untuk melaksanakan sektor pertanian kerana ianya bukan merupakan pekerjaan utama mereka iaitu sektor ekonomi. Oleh itu, pada masa kini penduduk tempatan haruslah melibatkan diri di dalam apa sahaja perkara yang dapat memberi pendapatan walaupun harus menceburi bidang selain ekonomi.

Rujukan

- Australian Government. (2003). Knowledge Intensive Service Activities in the Tourism Industry in Australian. Ms 15-53.
- Berita Harian Online. (2020). Covid-19: Sektor penerbangan industri paling teruk terjejas. Retrieved from <https://www.bharian.com.my/bisnes/lain-lain/2020/03/668381/covid-19-sektor-penerbangan-industri-paling-teruk-terjejas> [17 September 2020].
- H.S.Anowar, H.Shafiqul, D.Abud & H.Wahidul. (2020). Aspects of Sustainable Tourism Development and COVID-19 Pandemic.
- Jamaluddin Md.Jahi. (2009). Pembangunan Pelancongan dan Impaknya terhadap persekitaran fizikal pinggir pantai, Malaysia. *Journal of Environmental Management* (2009).71-88.
- Latifah Arifin, BH Online. (2020). Coronavirus: Kemasukan Pelancong ke Langkawi terjejas hampir 40 peratus, Retrieved from <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2020/01/650141/coronavirus-kemasukan-pelancong-ke-langkawi-terjejas-hampir-40> [18 September 2020].
- Lembaga Pembangunan Langkawi. (2015). Retrieved from <https://www.lada.gov.my/langkawi-unesco-global-geopark/> [18 November 2020].
- Lina Munirah binti Kamarudin. (2018). Konsep Pelancongan Muslim daripada Perspektif Pelancongan di Malaysia. Fakulti Alam Bina dan Ukur. Universiti Teknologi Malaysia.
- Mark Camilleri. 2017. Tourism Industry: An Overview. *Tourism Economics and the Airline Product: An Introduction to Theory and Practice*.
- Majlis Perbandaran Langkawi. (2016). Retrieved from <http://www.mplbp.gov.my/ms/mplbp/profil/latar-belakang> [18 November 2020].
- Muhammad Mustakim Ramli. (2018). 5 juta pelancong ke Langkawi menjelang 2020, Retrieved from <https://www.bharian.com.my/berita/wilayah/2018/09/474812/5-juta-pelancong-ke-langkawi-menjelang-2020> [28 September 2020].
- Mohammad Nor bin Ismail. (2020). Malaysia sambut 4.23 juta pelancong antarabangsa bagi suku pertama tahun 2020, turun 36.8% berbanding 2019. Retrieved from <https://www.tourism.gov.my/media/view/malaysia-sambut-4-23-juta-pelancong-antarabangsa-bagi-suku-pertama-tahun-2020-turun-36-8-berbanding-2019> [17 September 2020].
- Nimesh Ulak. (2020). A Preliminary Study of Novel Coronavirus Disease (COVID-19) Outbreak: A Pandemic Leading Crisis in Tourism Industry of Nepal. *Journal of Tourism and Hospitality Education*. 108-131.

- Noel Achariam. (2020). 51,000 perniagaan mungkin tutup akibat Covid-19, kata persatuan peruncit. Retrieved from <https://www.themalaysianinsight.com/bahasa/s/234904> [7 November 2020].
- Rai Illani. (2019). Kisah Legenda Pergaduhan Gergasi di Pulau Langkawi- Mat Raya dan Mat Cincang. Retrieved from <https://iluminasi.com/bm/kisah-legenda-gergasi-di-pulau-langkawi.html> [17 Semptember 2020].
- UNWTO. (2017). Making Tourism a Tool to Fight Poverty: Ten Years of the Sustainable Tourism-Eliminating Poverty (ST-EP) Initiative. Retrieved from <http://media.unwto.org/content/unwto-news-63> [5 November 2020].
- Umavathi Ramayah. (2020). Restoran, kedai serbaneka dibenar beroperasi sehingga 2 pagi. Retrieved from <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/restoran-kedai-serbaneka-dibenar-beroperasi-sehingga-2-pagi-ismail-sabri-258855> [7 November 2020].
- Wan Mohd Noor Hafiz Wan Mansor. (2020). PKPP: Trip feri laulan Langkawi ke Kuala Perlis ditambah. Retrieved from <https://www.sinarharian.com.my/Utara> [7 November 2020].